

Gotthard Fried.

Stender

Starptautiska zinātniska konference

**Gothards Frīdrihs Stenders (1714–1796)
un apgaismība Baltijā
Eiropas kontekstā**

PROGRAMMA

Rīga–Jelgava–Viesīte–Sunākste

2014. gada 4.–6. septembris

www.lu.lv/tiesraide

Starptautiska zinātniska konference
Gothards Frīdrihs Stenders (1714–1796)
un apgaismība Baltijā Eiropas kontekstā

Rīga–Jelgava–Viesīte–Sunākste
2014. gada 4.–6. septembris

PROGRAMMA

International Workshop
Gotthard Friedrich Stender (1714–1796)
and the Enlightenment in the Baltics in European Contexts

Rīga–Jelgava–Viesīte–Sunākste
4–6 September, 2014

PROGRAMME

Internationale wissenschaftliche Tagung
Gotthard Friedrich Stender (1714–1796)
und die Aufklärung im Baltikum im europäischen Kontext

Rīga–Jelgava–Viesīte–Sunākste
4.–6. September 2014

PROGRAMM

Programmu tulkoja angļu valodā **Laimdota Ločmele**

Programmu tulkoja vācu valodā **Mudite Smiltēna**

Latviešu tekstu redaktore **Ruta Puriņa**

Maketu veidoja **Andra Liepiņa**

Starptautiska zinātniska konference

**Gothards Frīdrihs Stenders (1714–1796)
un apgaismība Baltijā Eiropas kontekstā
Rīga–Jelgava–Viesite–Sunākste
2014. gada 4.–6. septembris**

PROGRAMMA

CETURTDIENA, 4. septembris

RĪGA

10.00–11.00 KONFERENCES ATKLĀŠANA

LU Mazajā aulā Raiņa bulv. 19

Māra Grudule, Latvijas Universitātes profesore, konferences rīkotāja
 Jānis Stradiņš, Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāta priekšsēdētājs
 Mārcis Auziņš, LU rektors
 Indriķis Muižnieks, LU prorektors
 Ilze Rūmniece, LU HZF fakultātes dekāne
 Ruta Floraka, Getingenes Universitātes profesore
 Eiženija Aldermane, Rigas domes Kultūras un sporta departamenta vadītāja
 Andris Vilks, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors
 Dace Bula, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta direktore
 Ieva Pranka, Baltijas-Vācijas Augstskolu biroja pārstāve

11.00–13.00 PLENĀRSĒDE

LU Mazajā aulā Raiņa bulv. 19

Sēdes vadītāja Zigrīda Frīde

Gvido Straube (Rīga)	G. F. Stendera laiks – Baltija Eiropā un Eiropa Baltijā
Ruta Floraka (<i>Ruth Florack</i>) (Getingenē)	Gellerts moralische Lehren – ein deutsch-lettischer Kulturimport / Gellerta morāliskās pamācības – vācu-latviešu kultūrpārnese
Henriks Duponts (<i>Henrik Dupont</i>) (Kopenhāgena)	G. F. Stenders globes in Copenhagen / G. F. Stendera globusi Kopenhāgenā
Jānis Klētnieks (Rīga)	G. F. Stendera darbi astronomijā 18. gadsimta dabaszinātņu skatījumā

13.00–14.00

Pusdienas

14.00–16.00 I SEKCIJA (ar vienlaicīgu tulkojumu)

LU Mazajā aulā Raiņa bulv. 19

Sēdes vadītājs Heinrihs Bose

Gerhards Lauers (<i>Gerhard Lauer</i>) (Getingene)	Gedichte und andere Wege der Emanzipation. Isachar Falkensohn Behr im Kontext der Aufklärung im Baltikum / Dzejoli un citi emancipācijas ceļi. Īzahars Falkenzons Bērs Baltijas apgaismības kontekstā
Edgars Ceske (Rīga)	Divi par zudušiem uzskatīti teksti no 18. gadsimta un G. F. Stendera komentāri tiem
Hanss Jirgens Lizebrinks (<i>Hans-Jürgen Lüsebrink</i>) (Zārbrikena)	Das Werk Gotthard Friedrich Stenders und der <i>Essai critique sur l'histoire de la Livonie</i> (Dorpat, 1817) von François-Gabriel Comte de Bray – Spezifika, Konvergenzen, interkulturelle Beziehungen / Gotharda Frīdriha Stendera darbi un grāfa Fransuā-Gabriela de Brē <i>Essai critique sur l'histoire de la Livonie</i> (Tērbata, 1817) – īpatnības, sakritības, starpkultūru sakari
Jorks Gotharts Mikss (<i>York-Gothart Mix</i>) (Mārburga)	J. G. Herders theologische Auseinandersetzung mit G. F. Stender / J. G. Herders par G. F. Stendera teoloģiskajiem uzskatiem

14.00–16.00 II SEKCIJA

LU vēstures muzejā Raiņa bulv. 19

Sēdes vadītājs Pāvels Štolls

Raivis Bičevskis (Rīga)	„Sava laika gaišākais prāts”: J. G. Hāmanis
Pauls Daija (Rīga)	Gothards Frīdrihs Stenders un tautas apgaismība Baltijā
Valentīna Špune (Kelne / Rīga)	Prāta regulatīvās un konstituējošās idejas G. F. Stendera darbos
Justīne Prusinovska (<i>Justyna Prusinowska</i>) (Poznaņa)	Trīs vīru gudrības. Stenders, Donelaitis, Krasickis

17.00–19.00

Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunā ēkā Mūkusalas ielā 3

Izstādes „Latvis. Dzīves, domu un darba liecības” atklāšana 5. stāvā.

Saviesīga muzikāla pēcpusdiena 11. stāvā

PIEKTDIENA, 5. septembris

JELGAVA

10.00–11.00.

Ģ. Eliasa Jelgavas Mākslas un vēstures muzejā, Kurzemes un Zemgales hercogistes zālē
Muzeja apskate un kafijas pauze

11.00–11.15

Ģ. Eliasa Jelgavas Mākslas un vēstures muzejā, Reprezentācijas zālē

Jelgavas domes priekšsēdētāja **Andra Rāviņa** uzruna
Muzeja direktora vietnieces darbā ar sabiedrību **Marijas Kauperes** uzruna

11.15.–13.15. **III SEKCIJA** (ar vienlaicīgu tulkojumu)

Ģ. Eliasa Jelgavas Mākslas un vēstures muzejā, Reprezentācijas zālē

Sēdes vadītāja **Ruta Floraka**

Elita Grosmane (Riga)	Stendera laikmets Kurzemes hercogistes mākslā
Mara R. Veide (Mara R. Wade) (Illinoisa)	Emblematic Practices in the Baltic Lands in the Age of G. F. Stender / Emblematika Baltijā G. F. Stendera laikā
Ināra Klekere (Riga)	Literārā teksta un attēla mijiedarbība G. F. Stendera darbu izdevumos: tradīcija un novatoriskums
Fēlikss Kēters (Felix Köther) (Marburga)	Pastoren als Kalendermacher und ein Druckprivileg „zum allgemeinen Besten“: Das kurländische Kalenderwesen des 18. Jahrhunderts im Kontext deutsch lettischer Volksaufklärung und herzoglicher Bildungspolitik / Mācītāji kā kalendāri autori un iespiešanas privilēģijas „vispārīgam labumam“. 18. gadsimta Kurzemes kalendāri vācu latviešu apgaismības un hercogu izglītības politikas kontekstā

11.15–13.15 **IV SEKCIJA**

Ģ. Eliasa Jelgavas Mākslas un vēstures muzejā, Ģ. Eliasa zālē

Sēdes vadītājs **Guntis Pakalns**

Inese Budnika (Liepāja)	Mācītāja kultūrvēsturiskā loma apgaismības laikmeta Latvijā saskaņā ar G. F. Stendera dzīvi un darbību 18. gadsimta otrajā pusē
Aiga Šemeta (Berline / Rīga)	Stenders un tautas apgaismības diskurss Kurzemes un Baltijas publicistikā 18. gadsimta otrajā pusē
Anita Helviga (Liepāja)	Ziņģes, stāsti un pasakas – literatūras termini kopš Gotharda Frīdriha Stendera laikiem

	Diāna Laiveniece (Liepāja)	ABC ar bildēm: Gotharda Frīdriha Stendera ieguldījums latviešu bērnu lasītācīšanā 18. gadsimta beigās
13.15–14.15		Pusdienas
<hr/>		
14.15–15.45 V SEKCIJA (ar vienlaicīgu tulkojumu) <i>Ģ. Elias Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā, Reprezentācijas zālē</i>		
Sēdes vadītājs Tomass Taterka		
	Gotfrīds Ecolds (<i>Gottfried Etzold</i>) (Volfenbitele)	Die gelebte Aufklärung in der Pädagogik des Hofmeisters Johann Wilhelm Krause / Praktiskā apgaismība mājskolotāja Johanna Vilhelma Krauzes pedagoģijā
	Kairita Kaura (<i>Kairit Kaur</i>) (Tartu)	Die Tagebücher von Anna Christine von Helwig, einer Zeitgenossin von Gotthard Friedrich Stender und Elisa von der Recke / Gotharda Frīdriha Stendera un Elizas fon Rekes laikabiedres Annas Kristīnes fon Helwigas dienasgrāmatas
	Nino Popiašvili (<i>Nino Popiashvili</i>) (Tbilisi)	Aufklärung – europäische Horizonte. Die wenig bekannten Vertreter der Aufklärung / Apgaismības horizonti Eiropā. Mazāk pazīstamie apgaismības pārstāvji
<hr/>		
14.15–15.45 VI SEKCIJA <i>Ģ. Elias Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā, Ģ. Elias zālē</i>		
Sēdes vadītāja Justīne Prusinovska		
	Zigrīda Frīde (Rīga)	G. F. Stendera „Lettische Grammatik“ (1783) izdevums latviešu valodā
	Ilga Jansone, Renāte Siliņa-Piņķe (Rīga)	Latviešu personvārdi G. F. Stendera vārdnīcā un dzīvē
	Ieva Kalniņa (Rīga)	G. F. Stendera literāro darbu recepcija padomju laika latviešu literatūras vēsturēs
15.45–15.55		Kafijas pauze <i>Ģ. Elias Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā, Kurzemes un Zemgales hercogistes zālē</i>
<hr/>		
15.55–17.25 VII SEKCIJA (ar vienlaicīgu tulkojumu) <i>Ģ. Elias Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā, Reprezentācijas zālē</i>		
Sēdes vadītājs Ulrihs Šēnborns		
	Pāvels Štolls (<i>Pavel Štoll</i>) (Prāga)	G. F. Stendera un J. A. Komenska personības un darba tipoloģiskais salīdzinājums

Žavinta Sidabraite <i>(Žavinta Sidabraitė)</i> <i>(Klaipēda)</i> Aivars Peldvē <i>(Aivar Põldvee)</i> <i>(Tallina)</i>	Christian Gottlieb Mielcke – ein Zeitgenosse von Gotthard Friedrich Stender / Kristiāns Gotlibs Mīlke – Goharda Frīdriha Stendera laikabiedrs The making of Estonian mythology in the 17 th and 18 th century / Igauņu mitoloģijas tapšana 17. un 18. gadsimtā
---	---

15.55–17.25 VIII SEKCIJA**Ģ. Elias Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā, Ģ. Elias zālē**Sēdes vadītāja **Beāta Paškevica**

Indra Čekstere <i>(Rīga)</i>	Ar maizi saistītie vārdi un teicieni G. F. Stendera vārdnīcā
Lauris Romislovs <i>(Rīga)</i>	Dziedāmdzeja, Stenders un viņa ziņgu dzejiskie un muzikālie avoti
Ineta Balode <i>(Rīga)</i>	Gotharda Frīdriha Stendera ieguldījums latviešu alfabetizācijā

17.30–18.30**Ģ. Elias Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā, Reprezentācijas zālē**

G. F. Stendera ziņgu koncerts

SESTDienA , 6. septembris**RĪGA–VIESĪTE–SUNĀKSTE–RĪGA****9.00–11.00 IX SEKCIJA** (ar vienlaicīgu tulkojumu)*LU Humanitāro zinātnu fakultāte Visvalža ielā 4a, 402. telpā*Sēdes vadītājs **Gvido Straube**

Heinrihs Bose <i>(Heinrich Bosse)</i> <i>(Freiburga)</i>	Von der unteutschen Poesie zu den lettischen Liedern / No nevācu dzejas uz latviešu dziesmām
Benedikts Kalnačs <i>(Rīga)</i>	Gotharda Frīdriha Stendera darbu mākslinieciskās izteiksmes ietekme 19. gs. latviešu literatūrā
Valdis Pīrāgs <i>(Rīga)</i>	G. F. Stendera ideju mijiedarbība ar tālaika brīvmūrniecības strāvojumiem (1754–1794)
Aksels Oberšelps <i>(Axel Oberschelp)</i> <i>(Hanovera)</i>	Die Lehrerausbildung im Halleschen Waisenhaus und ihre Bedeutung im Kontext der europäischen Aufklärung / Skolotāju izglītošana Halles Bāreņu namā un tās nozīme Eiropas apgaismības kontekstā

9.00–11.00 X SEKCIJA

LU Humanitāro zinātņu fakultātē Visvalža ielā 4a, 305. telpā

Sēdes vadītāja Ināra Klekere

Beāta Paškevica (Rīga)	Herdera un Stendera „nesatikšanās” konteksti
Aija Taimiņa (Rīga)	„Cienīgs mācītājs! Izredzēts mīļojams draugs!” Par Gothardu Frīdrihu Stenderu un diviem brāļiem Harderiem
Guntis Pakalns (Rīga)	„Jaukas pasakas in stāsti” pasaku pētnieka skatījumā
Ieva Pauloviča (Mālpils)	Mājas muzicēšana kā apgaismības laikmeta parādība: daži piemēri no Vidzemes muižām
11.00–11.15	Kafijas pauze 209. telpā

11.15–13.15 XI SEKCIJA (ar vienlaicīgu tulkojumu)

LU Humanitāro zinātņu fakultātē Visvalža ielā 4a, 402. telpā

Sēdes vadītājs Benedikts Kalnačs

Ulrihs Šēnborns (Ulrich Schoenborn) (Marburga)	Die Waschmaschine und der liebe Gott. Überlegungen zu G. F. Stenders theologischem Denken / Vejas mazgājamā mašīna un milais Dievs. Pārdomas par G. F. Stendera teoloģiskajiem uzskatiem
Jānis Zilgalvis (Rīga)	G. F. Stenders un Sunākstes mācītājmuiza
Iveta Leitāne (Iveta Leitāne) (Erfurte)	G. F. Stender, das Alte Testament und das Judentum: ein Rekonstruktionsversuch / G. F. Stenders, Vecā Derība un ebreji: rekonstrukcijas mēģinājums
Tomass Taterka (Thomas Taterka) (Rīga)	Volksaufklärung als Sprachaufklärung. Sprachideologien und Literaturprogramme bei Gotthard Friedrich Stender und Friedrich Gustav Arvelius und die symbolischen Ordnungen der baltischen Volksaufklärung / Tautas apgaismība kā valodas apgaismība. Gotharda Frīdriha Stendera un Frīdriha Gustava Arvēliusa valodas ideoloģija un literatūras programma un Baltijas tautas apgaismības simboliskās sistēmas

VIESĪTE

16.30–17.00 Viesītes novada domes priekšsēdētāja vietnieka Andra Baldunčika uzruna

Konferences noslēgums Viesītes kultūras pilī Smilšu ielā 2

SUNĀKSTE

- 17.30–17.55 Stenderu dzimtas kapu apmeklējums
- 18.00–19.30 18. gadsimta Kurzemes mūzikas koncerts Sunākstes baznīcā.
Sēlpils prāvesta Aināra Spriņģa ievadvārdi.
Baroka orķestris *Collegium Musicum Riga*,
baroka koris *Collegium Choro Musici Riga*.
Solisti: Baiba Urka, Ilze Grēvele, Jānis Ķirsis. Diriģents Māris Kupčs

Konferences videotranslācija: www.lu.lv/tiesraide

Konferences darba valodas: latviešu, vācu, angļu valoda.

Tiks nodrošināts tulkojums plenārsēdēm latviešu un angļu valodā.

Konferences organizētāji:

Latvijas Zinātņu akadēmija

Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts

Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultāte

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Rīgas dome

Baltijas–Vācijas Augstskolu birojs

Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejs

Viesītes novada dome

Viesītes muzejs „Sēlija”

Konferences atbalstītāji:

Latvijas Universitāte

LU Humanitāro zinātņu fakultāte

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejs

Rīgas dome

Viesītes novada dome

Valsts kultūrapītāla fonds

Dānijas Kultūras institūts

Baltijas–Vācijas Augstskolu birojs

Latvijas Kultūras ministrija

Barons M. von Grothuss

Mare Baltikum fonds (*Böckler–Mare–Balticum–Stiftung*)

Ivars Puksts, AS *Exigen Services Latvia* valdes priekšsēdētājs

International Workshop**Gotthard Friedrich Stender (1714–1796)
and the Enlightenment in the Baltics in European Contexts****Rīga–Jelgava–Viesīte–Sunākste****4–6 September, 2014****PROGRAMME****THURSDAY, September 4****RIGA****10.00–11.00 CONFERENCE OPENING***University of Latvia, Small Aula, Raiņa bulv. 19*Chair: **Gvido Straube****Māra Grudule**, professor, University of Latvia, member of the organizing committee of the workshop**Jānis Stradiņš**, professor, President of the Senate of the Academy of Sciences**Mārcis Auziņš**, professor, Rector, University of Latvia**Indriķis Muižnieks**, professor, Vice-rector, University of Latvia**Ilze Rūmniece**, professor, Dean of the Faculty of the Humanities, University of Latvia**Ruth Florack**, professor, University of Göttingen**Eiženija Aldermane**, Head of the Department of Sports and Culture, Riga City Council**Andris Vilks**, Director, National Library of Latvia**Dace Bula**, Director of the Institute of Literature, Folklore and Art, University of Latvia**Ieva Pranka**, representative of the Baltic – German Highschool-Kontor**11.00–13.00 PLENARY SESSION** (simultaneous translation)*University of Latvia, Small Aula, Raiņa bulv. 19*Chair: **Zigrīda Frīde****Gvido Straube**
(Rīga) **G. F. Stendera laiks – Baltija Eiropā un Europa
Baltijā / G. F. Stender's Time – the Baltics in Europe
and Europe in the Baltics****Ruth Florack**
(Göttingen) **Gellerts moralische Lehren – ein deutsch-
lettischer Kulturimport / Gellert's Moral Guide –
German-Latvian Cultural Transfer****Henrik Dupont**
(Copenhagen) **G. F. Stender's Globes in Copenhagen**

Jānis Klētnieks (Rīga)	G. F. Stendera darbi astronomijā 18. gadsimta dabaszinātņu skatījumā / G. F. Stender's Works in Astronomy from the Perspective of the 18 th Century Natural Sciences
13.00–14.00	Lunch
<hr/>	
14.00–16.00 SESSION I (simultaneous translation)	
<i>University of Latvia, Small Aula, Raiņa bulv. 19</i>	
Chair: Heinrich Bosse	
Gerhard Lauer (Göttingen)	Gedichte und andere Wege der Emanzipation. Isachar Falkensohn Behr im Kontext der Aufklärung im Baltikum / Poems and Other Ways of Emancipation. Isachar Falkensohn Behr in the Context of Baltic Enlightenment
Edgars Ceske (Rīga)	Divi par zudušiem uzskatīti 18. gadsimta teksti ar G. F. Stendera komentāriem / Two 18 th Century Texts with G. F. Stender's Commentaries that were Considered to be Lost
Hans-Jürgen Lüsebrink (Saarbrücken)	Das Werk Gotthard Friedrich Stenders und der <i>Essai critique sur l'histoire de la Livonie</i> (Dorpat, 1817) von François-Gabriel Comte de Bray – Spezifika, Konvergenzen, interkulturelle Beziehungen / Gotthard Friedrich Stender's Works and Count François-Gabriel de Bray <i>Essai critique sur l'histoire de la Livonie</i> (Dorpat, 1817) – Special Features, Coincidences, Cross-Cultural Relationship
York-Gothart Mix (Marburg)	J. G. Herders theologische Auseinandersetzung mit G. F. Stender / Johann Gottfried Herder on Gotthard Friedrich Stender's Theological Views
<hr/>	
14.00–16.00 SESSION II	
<i>Museum of the History of the University of Latvia</i>	
Chair: Pavel Štoll	
Raivis Bičevskis (Rīga)	„Sava laika gaišākais prāts“: J. G. Hāmanis / <i>The Brightest Mind of the Time</i> : Johann Georg Hamann
Pauls Daija (Rīga)	Gothards Frīdrihs Stenders un tautas apgaismība Baltijā / Gotthard Friedrich Stender and People's Enlightenment in the Baltics
Valentīna Špune (Köln / Riga)	Prāta regulatīvās un konstituējošās idejas G. F. Stendera darbos / Regulatory and Constituent Ideas of Reason in G. F. Stender's Works
Justyna Prusinowska (Posnań)	Trīs vīru gudribas. Stenders, Donelaitis, Krasickis/ Wisdom of Three Men. Stender, Donelaitis, Krasicki

- 17.00–19.00 New Building of the National Library of Latvia, Mūkusalas iela 3
 Opening of the exhibition. *Lett. Life, Thought, Work, Legacy*, the 5th floor.
 A musical soiree, the 11th floor.

FRIDAY, September 5

JELGAVA

10.00–11.00

G. Eliass History and Art Museum, the Hall of the Duchy of Courland and Semigallia

Visiting the museum and coffee break.

11.00–11.15

Addresses of **Andris Rāviņš**, Head of Jelgava City Council

Address of **Marija Kaupere**, Deputy director, G. Eliass History and Art Museum

11.15–13.15 SESSION III (simultaneous translation)

G. Eliass History and Art Museum, Hall of Representation

Chair: **Ruth Florack**

Elita Grosmane (Rīga)	Stendera laikmets Kurzemes hercogistes mākslā / Stender's Era in the Art of the Duchy of Courland
Mara R. Wade (Illinois)	Emblematic Practices in the Baltic Lands in the Age of G. F. Stender
Ināra Klekere (Rīga)	Literārā teksta un attēla mijiedarbība G. F. Stendera darbu izdevumos: tradīcija un novatoriskums / Interaction of Literary Text and Image in the Published Works of G. F. Stender: Tradition and Innovation
Felix Köther (Marburg)	Pastoren als Kalendermacher und ein Druckprivileg „zum allgemeinen Besten“: Das kurländische Kalenderwesen des 18. Jahrhunderts im Kontext deutsch-leittischer Volksaufklärung und herzoglicher Bildungspolitik / Pastors as Authors of Calendars and Printing Privileges for „General Benefit“: the 18 th Century Calendars in Courland from the Perspective of German-Latvian Enlightenment and the Ducal Policy of Education

11.15–13.15 SESSION IV**G. Eliass History and Art Museum, G. Eliass' Hall**Chair: **Guntis Pakalns**

Inese Budņika
(Liepāja)

Mācītāja kultūrvēsturiskā loma Apgaismības laikmeta Latvijā saskaņā ar G. F. Stendera dzīvi un darbibu 18. gadsimta otrajā pusē / The Cultural and Historical Role of Pastor at the End of the Enlightenment in Latvia according to G. F. Stender's Life and Work in the Second Half of the 18th Century

Aiga Šemeta
(Berlin / Rīga)

Stenders un tautas apgaismības diskurss Kurzemes un Baltijas publicistikā 18. gadsimta otrajā pusē / G. F. Stender and the Discourse of People's Enlightenment in the Journalism of Courland and the Baltics in the Second Half of the 18th Century

Anita Helviga
(Liepāja)

Zīņģes, stāsti un pasakas – literatūras termini kopš G. F. Stendera laikiem / Songs, Stories and Fairy Tales – Literary Terms Since the Times of G. F. Stender

Diāna Laiveniece
(Liepāja)

ABC ar bildēm: Gotharda Frīdriha Stendera ieguldījums latviešu bērnu lasītāmācīšanā 18. gadsimta beigās / ABC with Pictures: Contribution of Gotthard Friedrich Stender to the Literacy of Latvian Children in the 18th Century

13.15–14.15

Lunch

14.15–15.45 SESSION V (simultaneous translation)**G. Eliass History and Art Museum, Hall of Representation**Chair: **Thomas Taterka**

Gottfried Etzold
(Wolfenbüttel)

Die gelebte Aufklärung in der Pädagogik des Hofmeisters Johann Wilhelm Krause / Practical Enlightenment in the Pedagogy of Home Teacher Johann Wilhelm Krause

Kairit Kaur
(Tartu)

Die Tagebücher von Anna Christine von Helwig, einer Zeitgenossin von Gotthard Friedrich Stender und Elisa von der Recke / Diary of Anna Christine von Helwig, a Contemporary of Gotthard Friedrich Stender and Elisa von der Recke

Nino Popiashvili
(Tbilisi)

Aufklärung – europäische Horizonte. Die wenig bekannten Vertreter der Aufklärung / Enlightenment – European Horizons. Less Known Representatives of the Enlightenment

14.15–15.45 SESSION VI*G. Eliass History and Art Museum, G. Eliass' Hall*

Chair: Justyna Prusinowska

Zigrīda Frīde (Rīga)	G. F. Stendera „Lettische Grammatik” (1783) izdevums latviešu valodā / G. F. Stender's „Lettische Grammatik” (1783) Edition in Latvian
Ilga Jansone, Renāte Siliņa-Piņķe (Rīga)	Latviešu personvārdi G. F. Stendera vārdnīcā un dzīvē / Latvian Personal Names in G. F. Stender's Dictionary and Life
Ieva Kalniņa (Rīga)	G. F. Stendera literāro darbu recepcija padomju laika latviešu literatūras vēsturēs / Reception of G. F. Stender's Literary Works in Soviet Literary Histories
15.45–15.55	Coffee Break <i>Hall of the Duchy of Courland and Semigallia</i>

15.55–17.25 SESSION VII (simultaneous translation)*G. Eliass History and Art Museum, Hall of Representation*

Chair: Ulrich Schoenborn

Pavel Štoll (Praha)	G. F. Stendera un J. A. Komenska personības un darba tipoloģiskais salīdzinājums / Typological Comparison of the Personalities and Work of G. F. Stender and J. A. Komenský
Žavinta Sidabraitė (Klaipėda)	Christian Gottlieb Mielcke – ein Zeitgenosse von Gotthard Friedrich Stender / Christian Gottlieb Mielcke – Gotthard Friedrich Stender's Contemporary
Aivar Põldvee (Tallinn)	The Making of Estonian Mythology in the 17 th and 18 th Century

15.55–17.25 SESSION VIII*G. Eliass History and Art Museum, G. Eliass' Hall*

Chair: Beāta Paškevica

Indra Čekstere (Rīga)	Ar maizi saistītie vārdi un teicieni G. F. Stendera vārdnīcā / Bread-related Words and Sayings in Gottfried Friedrich Stender's Lexicon
Lauris Romislovs (Rīga)	Dziedāmdzeja, Stenders un viņa ziņgu dzejiskie un muzikālie avoti / <i>The Singing Poetry</i> , Stender and Poetic and Musical Sources of Ziņģes or Singing Poetry
Ineta Balode (Rīga)	Gotharda Frīdriha Stendera ieguldījums latviešu alfabetizācijā / Contribution of Gotthard Friedrich Stender to Latvian Literacy

17.30–18.30

G. Eliass History and Art Museum, Hall of Representation

Concert of G. F. Stender's „*Zinģes*“

SATURDAY, September 6

RĪGA / VIESĪTE / SUNĀKSTE

9.00–11.00 SESSION IX (simultaneous translation)

University of Latvia, Faculty of the Humanities, Room 402

Chair: Gvido Straube

Heinrich Bosse
(Freiburg)

Von der unteutschen Poesie zu den lettischen
Liedern / From Non-German Poems to Latvian
Songs

Benedikts Kalnačs
(Riga)

Gotharda Frīdriha Stendera darbu
mākslinieciskās izteiksmes ietekme 19. gs.
latviešu literatūrā / Influence of Artistic
Expression of Gotthard Friedrich Stender's Works
on the 19th Century Latvian Literature

Valdis Pīrāgs
(Riga)

G. F. Stendera ideju mijiedarbība ar tālaika
brīvmūrniecības strāvojumiem (1754–1794) /
Interaction of G. F. Stender's Ideas with the
Tendencies of Freemasonry (1754–1794)

Axel Oberschelp
(Hannover)

Die Lehrerausbildung im Halleschen
Waisenhaus und ihre Bedeutung im Kontext
der europäischen Aufklärung / Teacher Training
in Halle Orphanage and its Importance in the
Context of the European Enlightenment

9.00–11.00 SESSION X

University of Latvia, Faculty of the Humanities, Room 305

Chair: Ināra Klekere

Beāta Paškevica
(Riga)

Herdera un Stendera „nesatikšanās” konteksti /
The Contexts of Herder and Stender not Meeting
Each Other

Aija Taimiņa
(Riga)

„Cienīgs mācītājs! Izredzēts milojams draugs!”
Par Gothardu Frīdrihu Stenderu un diviem
brāļiem Harderiem / „Honoured pastor! Dearly
beloved friend!” Gotthard Friedrich Stender and
Two Harder Brothers

Guntis Pakalns (Rīga)	„Jaukas pasakas in stāsti” pasaku pētnieka skatījumā / „Jaukas pasakas in stāsti” (<i>Lovely Fairy Tales and Stories</i>) from the Perspective of Fairy Tale Studies
Ieva Pauloviča (Mālpils)	Mājas muzicēšana kā apgaismības laikmeta parādība: daži piemēri no Vidzemes muižām / Music Making at Home as a Phenomenon of the Age of Enlightenment: Some Examples from Livland Estates
11.00–11.15	Coffee Break. University of Latvia, Faculty of the Humanities, Room 409
<hr/>	
11.15–13.15 SESSION XI (simultaneous translation)	
<i>University of Latvia, Faculty of the Humanities, Room 402</i>	
Chair: Benedikts Kalnačs	
Ulrich Schoenborn (Marburg)	Die Waschmaschine und der liebe Gott. Überlegungen zu G. F. Stenders theologischem Denken / Washing Machine and Good God. Reflections on G. F. Stender's Theological Beliefs
Jānis Zilgalvis (Rīga)	G. F. Stenders un Sunākstes mācītājmuiža / G. F. Stender and Sunākste Vicarage
Iveta Leitāne (Erfurt)	G. F. Stender, das Alte Testament und das Judentum: ein Rekonstruktionsversuch / G. F. Stender, Old Testament and Judaism: Attempt of Reconstruction
Thomas Taterka (Riga)	Volksaufklärung als Sprachaufklärung. Sprachideologien und Literaturprogramme bei Gotthard Friedrich Stender und Friedrich Gustav Arvelius und die symbolischen Ordnungen der baltischen Volksaufklärung / People's Enlightenment as Language Enlightenment. Language Ideology and Literary Program of Gotthard Friedrich Stender and Friedrich Gustav Arvelius, and Symbolic Systems of Baltic National Enlightenment

VIESĪTE

- 16.30 Address of the Viesīte District Council Vice-Chair **Andris Baldunčiks**
Final discussion and closing remarks.
Viesīte Culture Centre, Smilšu iela 2, Viesīte

SUNĀKSTE

- 17.30–17.55 Visit to the burial place of Stender's family in the cemetery of Sunākste
18.00–19.30 Concert at the church of Sunākste
Ainārs Spriņģis, Dean of Sēlpils, introductory words
Performers: Baiba Urka, Ilze Grēvele, Jānis Ķīrsis
Baroque orchestra *Collegium Musicum Rīga*, Baroque chorus *Collegium Choro Musici Rīga*, Conductor Māris Kupčs

Videotransmission of the Workshop: www.lu.lv/tiesraide

The working languages of the workshop: Latvian, English, German.
Simultaneous translation in Latvian and English will be provided

Organizers:

Latvian Academy of Sciences
Institute of Literature, Folklore and Art of the University of Latvia
Faculty of Humanities of the University of Latvia
National Library of Latvia
Jelgava Ģ. Eliass History and Art Museum
Viesīte District Council
Viesīte Museum „Sēlija“
Riga City Council
The Baltic-German University Liaison Office

Financial supporters:

University of Latvia
Faculty of Humanities of the University of Latvia
National Library of Latvia
Jelgava Ģ. Eliass History and Art Museum
Riga City Council
Viesīte District Council
State Culture Capital Foundation of Latvia
The Danish Cultural Institute
The Baltic-German University Liaison Office
Ministry of Culture Republic of Latvia
Baron M. von Grothuss
Böckler–Mare–Balticum–Stiftung
Ivars Puksts, chair of the board of the jsc *Exigen Services Latvia*

Internationale wissenschaftliche Tagung
Gotthard Friedrich Stender (1714–1796)
und die Aufklärung im Baltikum im europäischen Kontext
Riga–Jelgava–Viesīte–Sunākste
4.–6. September 2014

PROGRAMM

DONNERSTAG, 4. September

RĪGA

10.00–11.00 ERÖFFNUNG DER KONFERENZ

Universität Lettlands, Kleiner Saal, Raiņa bulv. 19

Moderation: Gvido Straube

Begrüßung:

Māra Grudule, Professorin, Universität Lettlands

Jānis Stradiņš, Professor, Vorsitzender des Senats der Akademie der Wissenschaften Lettlands

Mārcis Auziņš, Professor, Rektor der Universität Lettlands

Indriķis Muižnieks, Professor, Prorektor der Universität Lettlands

Ilze Rūmnniece, Professorin, Dekanin der Fakultät für Geisteswissenschaften an der Universität Lettlands

Ruth Florack, Professorin, Universität Göttingen

Eiženija Aldermane, Leiterin der Abteilung für Kultur des Stadtrates von Riga

Andris Vilks, Direktor der Lettischen Nationalbibliothek

Dace Bula, Direktorin des Instituts für Literatur, Folklore und Kunst an der Universität Lettlands

Ieva Pranka, Vertreterin des Baltisch-Deutschen Hochschulkontors

11.00–13.00 PLENARSITZUNG

Universität Lettlands, Kleiner Saal, Raiņa bulv. 19

Moderation: Zigrīda Frīde

Gvido Straube
(Rīga)

G. F. Stenders laiks – Baltija Eiropā un Eiropa Baltijā / Die Zeit von G. F. Stender – das Baltikum in Europa und Europa im Baltikum

Ruth Florack
(Göttingen)

Gellerts moralische Lehren – ein deutsch lettischer Kulturimport

Henrik Dupont
(Copenhagen)

G. F. Stenders globes in Copenhagen / Die Globen von G. F. Stender in Copenhagen

Jānis Klētnieks (Rīga)	G. F. Stendersa darbi astronomijā 18. gadsimta dabaszinātņu skatījumā / G. F. Stenders Werke zur Astronomie aus der Sicht der Naturwissenschaften im 18. Jahrhundert
13.00–14.00	Mittagessen
<hr/>	
14.00–16.00 SESSION I (mit Simultanverdolmetschung)	
<i>Universität Lettlands, Kleiner Saal, Raiņa bulv. 19</i>	
Moderation: Heinrich Bosse	
Gerhard Lauer (Göttingen)	Gedichte und andere Wege der Emanzipation. Isachar Falkensohn Behr im Kontext der Aufklärung im Baltikum
Edgars Ceske (Rīga)	Divi par zudušiem uzskatīti 18. gadsimta teksti ar G. F. Stendersa komentāriem / Zwei als verloren betrachtete Texte aus dem 18. Jahrhundert mit G. F. Stenders Erläuterungen
Hans-Jürgen Lüsebrink (Saarbrücken)	Das Werk Gotthard Friedrich Stenders und der <i>Essai critique sur l'histoire de la Livonie</i> (Dorpat, 1817) von François-Gabriel Comte de Bray – Spezifika, Konvergenzen, interkulturelle Beziehungen
York-Gothart Mix (Marburg)	J. G. Herders theologische Auseinandersetzung mit G. F. Stender
<hr/>	
14.00–16.00 SESSION II	
<i>Universität Lettlands, Museumsraum, Raiņa bulv. 19</i>	
Moderation: Iveta Leitāne	
Raivis Bičevskis (Rīga)	„Sava laika gaišākais prāts“: J. G. Hämanis / „Der hellste Kopf seiner Zeit“: J. G. Hamann
Pauls Daija (Rīga)	Gothards Frīdrihs Stenders un tautas apgaismība Baltijā / Gotthard Friedrich Stender und die Volksaufklärung im Baltikum
Valentīna Špune (Köln/Riga)	Prāta regulatīvās un konstituējošās idejas G. F. tendera darbos / Vernunft regulierende und konstituierende Ideen bei G. F. Stender
Justyna Prusinowska (Posnań)	Trīs vīru gudribas. Stenders, Donelaitis, Krasickis / Weisheiten von drei Männern. Stender, Donelaitis, Krasicki

17.00–19.00

Nationalbibliothek Lettlands. Neues Gebäude, Mūkusalas iela 3

Eröffnung der Ausstellung *Lette. Zeugnisse des Lebens, der Gedanken und des Werks*, 5. Geschoss Geselliges Beisammensein mit einem musikalischen Programm, 11. Geschoss

FREITAG, 5. September

JELGAVA / Mitau

10.00–11.00

G. Eliass Kunst- und Stadtmuseum, Saal des Herzogtums Kurland und Semigallen

Führung durch das Museum, Kaffee etc.

11.00–11.15

Ansprache des Vorsitzenden des Stadtrates von Jelgava **Andris Rāviņš** und der stellvertretenden Museumsdirektorin in Öffentlichkeitsarbeit

Marija Kaupere, G. Eliass Kunst- und Stadtmuseum, Repräsentationssaal

11.15–13.15 SESSION III (mit Simultanverdolmetschung)

G. Eliass Kunst- und Stadtmuseum, Repräsentationssaal

Moderation: **Ruth Florack**

Elita Grosmane (Riga)	Stendera laikmets Kurzemes hercogistes mäkslä / Stenders Zeitalter in der Kunst des Herzogtums Kurland
Mara R. Wade (Illinois)	Emblematic Practices in the Baltic Lands in the Age of G. F Stender / Emblematik im Baltikum im Zeitalter Stenders
Ināra Klekere (Riga)	Literārā teksta un attēla mijiedarbība G. F. Stendera darbu izdevumos: tradīcija un novatoriskums / Wechselwirkung von Text und Bild in den Veröffentlichungen von Werken G. F. Stenders: Tradition und Novität
Felix Köther (Marburg)	Pastoren als Kalendermacher und ein Druckprivileg „zum allgemeinen Besten“: Das kurländische Kalenderwesen des 18. Jahrhunderts im Kontext deutsch lettischer Volksaufklärung und herzoglicher Bildungspolitik

11.15–13.15 SESSION IV

G. Eliass Kunst- und Stadtmuseum, G. Eliass-Saal

Moderation: **Guntis Pakalns**

Inese Budņika (Liepāja)	Mācītāja kultūrvēsturiskā loma Apgaismības laikmeta Latvijā, saskaņā ar G. F. Stendera dzīvi un darbību 18. gs. gadsimta otrajā pusē / Die kulturhistorische Rolle eines Pastors in der Zeit der Aufklärung in Lettland am Beispiel von G. F. Stenders Leben und Wirken in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts
-----------------------------------	--

Aiga Šemeta (Berlin / Rīga)	Stenders un tautas apgaismības diskurss Kurzemes un Baltijas publicistikā 18. gadsimta otrājā pusē / Stender und der Diskurs der Aufklärung in der kurländischen und baltischen Publizistik in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts
Anita Helviga (Liepāja)	<i>Ziņges, stāsti un pasakas</i> – literatūras termini kopš G. F. Stendera laikiem / Drei neue literarische Termini im Lettischen seit der Zeit G. F. Stenders
Diāna Laiveniece (Liepāja)	ABC ar bildēm: Gotharda Frīdriha Stendera ieguldījums latviešu bērnu lasītmācīšanā 18. gadsimta beigās / ABC mit Bildern: Beitrag von Gotthard Friedrich Stender zur Lesekundigkeit der lettischen Kinder am Ende des 18. Jahrhunderts
13.15–14.15	Mittagessen

14.15–15.45 SESSION V (mit Simultanverdolmetschung)

G. Eliass Kunst- und Stadtmuseum, Repräsentationssaal

Moderation: Thomas Taterka

Gottfried Etzold (Wolfenbüttel)	Die gelebte Aufklärung in der Pädagogik des Hofmeisters Johann Wilhelm Krause
Kairit Kaur (Tartu)	Die Tagebücher von Anna Christine von Helwig, einer Zeitgenossin von Gotthard Friedrich Stender und Elisa von der Recke
Nino Popiashvili (Tbilisi)	Aufklärung - europäische Horizonte. Die wenig bekannten Vertreter der Aufklärung

14.15–15.45 SESSION VI

G. Eliass Kunst- und Stadtmuseum, G. Eliass Saal

Moderation: Justyna Prusinowska

Zigrīda Frīde (Rīga)	G. F. Stenders „Lettische Grammatik“ (1783) izdevums latviešu valodā / Die lettische Ausgabe von G. F. Stenders „Lettische Grammatik“ (1783)
Ilga Jansone, Renāte Siliņa-Piņķe (Rīga)	Latviešu personvārdi G. F. Stendera vārdnīcā un dzīvē / Lettische Personennamen im Wörterbuch von G. F. Stender und im Leben
Ieva Kalniņa (Rīga)	G. F. Stenders literāro darbu recepcija padomju laika latviešu literatūras vēsturēs / Rezeption von G. F. Stenders literarischen Werken in der lettischen Literaturgeschichte der Sowjetzeit
15.45–15.55	Kaffeepause, <i>G. Eliass Kunst- und Stadtmuseum, Saal des Herzogtums Kurland und Semigallen</i>

15.55–17.25 SESSION VII (mit Simultanverdolmetschung)

G. Eliass Kunst- und Stadtmuseum, Repräsentationssaal

Moderation: Ulrich Schoenborn

Pavel Štoll

(Praha)

G. F. Stendera un J. A. Komenska personības un darba tipoloģiskais salīdzinājums / Typologischer Vergleich der Persönlichkeiten und des Werks von G. F. Stender und J. A. Comenius

Žavinta Sidabraitė

(Klaipėda)

Christian Gottlieb Mielcke – ein Zeitgenosse von Gotthard Friedrich Stender

Aivar Pöldvee

(Tallinn)

The making of Estonian mythology in the 17th and 18th century / Die Schöpfung von Estnischen Mythologie im 17. und 18. Jahrhundert

15.55–17.25 SESSION VIII

G. Eliass Kunst- und Stadtmuseum, G. Eliass Saal

Moderation: Beāta Paškevica

Indra Čekstere

(Rīga)

Ar maizi saistītie vārdi un teicieni G. F. Stendera vārdnīcā / Mit Brot verbundene Wörter und Wendungen im Lexikon von G. F. Stender

Lauris Romislovs

(Rīga)

Dziedāmdzeja, Stenders un viņa ziņģu dzejiskie un muzikālie avoti / *Dziedāmdzeja*. Stender und die dichterischen und musikalischen Quellen seiner Lieder**Ineta Balode**

(Rīga)

Gotharda Frīdriha Stendera ieguldījums latviešu alfabetizācijā / Beitrag von Gotthard Friedrich Stender zur Alphabetisierung der Letten

17.30–18.30

*G. Eliass Kunst- und Stadtmuseum, Repräsentationssaal*Konzert mit Liedern aus den *Zīņģes* von G. F. Stender

SAMSTAG, 6. September

RIGA / VIESĪTE (Eckengrafen) / SUNĀKSTE (Sonnaxt)

9.00–11.00 SESSION IX (mit Simultanverdolmetschung)

Universität Lettlands, Geisteswissenschaftliche Fakultät, Raum 402

Moderation: Gvido Straube

Heinrich Bosse

(Freiburg)

Von der unteutschen Poesie zu den lettischen Liedern

Benedikts Kalnačs

(Rīga)

Gotharda Frīdriha Stendera darbu mākslinieciskās izteiksmes ietekme 19. gs. latviešu literatūrā / Einfluss des künstlerischen Ausdrucks von Gotthard Friedrich Stenders Werken auf die lettische Literatur des 19. Jhs.

Valdis Pīrāgs (Riga)	G. F. Stendera ideju mijiedarbība ar tālaika brīvmūniecības strāvojumiem (1754–1794) / Wechselwirkung der Ideen von G. F. Stender mit den Strömungen der Freimaurerei seiner Zeit (1754–1794)
Axel Oberschelp (Hannover)	Die Lehrerausbildung im Halleschen Waisenhaus und ihre Bedeutung im Kontext der europäischen Aufklärung

9.00–11.00 SESSION X*Universität Lettlands, Geisteswissenschaftliche Fakultät, Raum 305*

Moderation: Ināra Klekere

Beāta Paškevica (Riga)	Herdera un Stendera „nesatikšanās“ konteksti / Kontexte der ‘Nichtbegegnung’ von Herder und Stender
Aija Taimiņa (Riga)	„Cienīgs mācītājs! Izredzēts milojams draugs!“ Par Gothardu Frīdrihu Stenderu un diviem brāļiem Harderiem / „Würdiger Pastor! Auserwählter lieber Freund!“ Über Gotthard Friedrich Stender und zwei Brüder Harder
Guntis Pakalns (Riga)	„Jaukas pasakas in stāsti“ pasaku pētnieka skatījumā / „Jaukas pasakas in stāsti“ (<i>Schönen Märchen und Erzählungen</i>) aus der Sicht eines Märchenforschers
Ieva Pauloviča (Mālpils)	Mājas muzicēšana kā apgaismības laikmeta parādība: daži piemēri no Vidzemes muižām / Hausmusik als ein Phänomen des Zeitalters der Aufklärung: einige Beispiele aus livländischen Gütern

11.00–11.15Kaffeepause, *Raum 209***11.15–13.15 SESSION XI** (mit Simultanverdolmetschung)*Universität Lettlands, Geisteswissenschaftliche Fakultät, Raum 402*

Moderation: Benedikts Kalnačs

Ulrich Schoenborn (Marburg)	Die Waschmaschine und der liebe Gott. Überlegungen zu G. F. Stenders theologischem Denken
Jānis Zilgalvis (Riga)	G. F. Stenders un Sunākstes mācītājmuīža / G. F. Stender und das Pastorat Sonnaxt
Iveta Leitāne (Erfurt)	G. F. Stender, das Alte Testament und das Judentum: ein Rekonstruktionsversuch
Thomas Taterka (Riga)	Volksaufklärung als Sprachaufklärung. Sprachideologien und Literaturprogramme bei Gotthard Friedrich Stender und Friedrich Gustav Arvelius und die symbolischen Ordnungen der baltischen Volksaufklärung

VIESĪTE

- 16.30 Ansprache des Stellvertreters des Vorsitzenden des Rates von Viesīte
Andris Baldunčiks und Abschluss der Konferenz
Kulturhaus Viesīte, Smilšu iela 2

SUNĀKSTE

- 17.30–17.55 Besuch von G. F. Stenders Grab
18.00–19.30 Konzert in der Kirche von Sunākste
Ansprache von Ainārs Spriņģis, Propst von Sēlpils
Solisten: Baiba Urka, Ilze Grēvēle, Jānis Ķirsis. Barockorchester *Collegium Musicum Rīga*, Barockchor *Collegium Choro Musici Rīga*
Kapellmeister Māris Kupčs

Videoübertragung der Konferenz: www.lu.lv/tiesraide

Arbeitssprachen der Tagung sind Lettisch, Deutsch und Englisch

Simultanverdolmetschung wird auf Englisch und Lettisch sichergestellt

Die Veranstalter:

- Akademie der Wissenschaften Lettlands
Universität Lettlands, Institut für Literatur, Folklore und Kunst
Universität Lettlands, Geisteswissenschaftliche Fakultät
Lettische Nationalbibliothek
Stadtrat von Riga
Baltisch-Deutsches Hochschulkontor
Ģ.Eliass Museum für Geschichte und Kunst in Jelgava
Stadtrat vom Gebiet Viesīte
Museum „Sēlija“ (Viesīte)

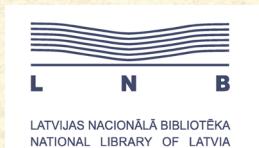
Mäzen der Konferenz:

- Universität Lettlands
Universität Lettlands, Geisteswissenschaftliche Fakultät
Lettische Nationalbibliothek
Ģ.Eliass' Museum für Geschichte und Kunst von Jelgava
Rat der Stadt Riga
Stadtrat vom Gebiet Viesīte
Staatlicher Kulturfonds Lettlands, Riga
Baron M.von Grotthuss
Dänisches Kulturinstitut
Baltisch-Deutsches Hochschulkontor, Riga
Kulturministerium Lettlands
Böckler-Mare-Balticum-Stiftung
Ivars Puksts, Vorsitzender des Vorstands AG *Exigen Services Latvia*

Konferences organizētāji un atbalstītāji:

Latvijas Zinātņu akadēmija

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA
NATIONAL LIBRARY OF LATVIA

RĪGAS DOME

Viesītes novada dome

BÖCKLER-MARE-BALTICUM-STIFTUNG

Barons M. von Grothuss

